

Lovforslaget og Spørgsmaalet om dets Overgang til tredje Behandling sattes til Forhandling under eet.

Ordføreren (Povlsen): Som det af Betænkningen vil ses, er der ikke i Udvalget opnaaet Enighed om det foreliggende Lovforslag, idet Udvalget har delt sig i et Flertal, bestaaende af det radikale Venstre og Socialdemokraterne, som kan tiltræde Lovforslaget, og et Mindretal: Venstre og Højre, om hvem dette ikke er Tilfældet, men som forbeholder sig at begrunde sin Stilling under Forhandlingen her i Salen. Jeg skal paa Flertallets Vegne anbefale Lovforslaget til uforandret Vedtagelse.

N. Neergaard: Naar man midlertidig ophæver den frie Møntningsret og samtidig ophæver den ved Lov fastsatte Guldværdi, vil det sige det samme som, at man suspenderer Guldmøntfoden her i Landet. Dette er en meget alvorlig Beslutning at tage, og man overgiver her et Forhold, der bør høre til de mest grundfæstede af alle, og som ogsaa her i Landet har været betragtet som saadant, som noget, der maaske mere end noget som helst andet Forhold krævede Lovfæstning i streng Forstand, til fri Afgørelse af Nationalbanken og Handelsministeren. Forholdet er nemlig dette, at i det Øjeblik, disse Bestemmelser træder i Kraft, afskærer man Forbindelsen mellem den danske Guldmønts Værdi og Verdensmarkedets Guldværdi. Guldets Værdi i Danmark fastsættes ikke længere efter Markeds-Værdien, men det fastsættes ved en tagen Beslutning af de ved Lov dertil udsete Myndigheder. Det er i meget høj Grad at borttrykke det faste Grundlag for hele vor Pengeordning. Dette har Nationalbanken øjensynlig ogsaa været sig bevidst, og det vil ses mellem Linierne af den Motivering, som findes som Bilag til Lovforslaget, at det kun er med stor Betænknelighed, at Nationalbankens Direktion er kommet til at tilraade denne Ordning. Jeg forstaar, at det ogsaa kun er med Betænknelighed, at den højtærede Handelsminister har tiltraadt den.

Nu har den Tid, der har været Udvalget overladt til Overvejelse af dette Lovforslag, været saa overordentlig knap tilmaalt, at en virkelig Overvejelse deraf kan man ikke forlange, at vi skal have anstillet, tilmed da vi har været beskæftigede her hele Dagen paa forskellig Maade. Imidlertid, det Forhold, som ogsaa efter min Mening gør det forsvarligt at skride

til en Forholdsregel som den foreslaaede, kommer os ikke ufornodet. Vi ved, at disse Bestemmelser har været gældende i Sverige i nogen Tid, og vi kender de Foranstaltninger, der er truffet i Sverige. Vi ved, at der har været en Konference mellem Bestyrelserne for de 3 nordiske Centralbanker angaaende Sagen, og alt dette har selvfølgelig kunnet give Anledning til Overvejelser af Princippet. Vi kendte ogsaa, allerede inden vi læste Nationalbankens Direktions Skrivelse, hvilke de Grunde er, der har foranlediget de nordiske Centralbankers Bestyrelser til at anse et Skridt som det her foreslaaede for forsvarligt og har fremkaldt de Forholdsregler, der allerede er truffet i Sverige. Uden at jeg altsaa kan gaa nærmere ind paa Sagen efter den meget korte Forberedelse, der er levet os, og fordi det er Spørgsmaal, der paa en vis Maade er lidet tjente med offentlig Drøftelse, besvarer jeg Spørgsmaalet: Er der ydre, tvungende Omstændigheder, der gør, at vi maa se bort fra alle de stærke Tvivlsgrunde, der kan være overfor et Lovforslag som dette? med et: Ja. De Forhold, der er paapegede i Nationalbankens Skrivelse, og som er fremhævede af den højtærede Minister, er af en saa betydningfuld Natur, at de kan berettigg til en Forholdsregel som denne.

Imidlertid har dog det Parti, som jeg tilhører, maattet stille en Betingelse for at kunne gaa til et Skridt som dette. Vi kender Befolkningens Følsomhed overfor Spørgsmaal af denne Natur, vi har i Danmark for et Par Slægtled tilbage gjort sørgelige Erfaringer med Hensyn til, hvad Ustabilitet i Statens Pengevæsen kan bringe. Jeg vil aldeles ikke parallelisere de i forrige Aarhundrede oplevede med de nuværende Forhold; men Erfaringen fra da har hos Befolkningen efterladt en Følelse af, at det er godt og rigtigt at have Statens Pengevæsen saa grundfæstet som muligt. Det er allerede meget at gøre et Skridt som dette, men at gøre det saaledes, at man i Stedet for den faste Lovordning, vi tidligere havde, sætter en rent administrativ Myndighed, paa hvilken Rigsdagen ikke kan øve nogen væsentlig Indflydelse, hvad Hovedsagen angaar: Fastsættelsen af Prisen paa Guldet, turde være at gøre Skridtet alt for langt. Det er et Skridt, som den danske Rigsdag efter min Mening ikke har Lov til at gøre, og som Befolkningen sikkert heller ikke vil billige, at den gør. Derfor har det Parti, jeg tilhører, idet vi ser bort fra de store Betænkneligheder, vi i